
Analiza cifre de afaceri de retail în august 2021

Marius-Cristian RADUT PhD Student (*radutmc@gmail.com*)

Bucharest University of Economic Studies

Iulian RADU, PhD Student (*julian@linux.com*)

The Bucharest University of Economic Studies

Abstract

În acest articol ne propunem să analizăm principalele tendințe în vânzările cu amănuntul. Ne propunem să stabilim nivelul actual al cifrei de afaceri și să observăm o anumită perspectivă în evoluțiile sale viitoare, utilizând în acest sens seria de date brute și ajustate în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate. În analiza de business, am ajuns la concluzia că, pe lângă vânzarea cu amănuntul a carburanților pentru autovehicule, vândute în magazinele de specialitate, aproape toți indicatorii au înregistrat creșteri în august față de iulie 2021. Dacă pe partea comerțului cu produse nealimentare nu există probleme majore, indicațiile arată depășirea dificultăților generate de criza sănătății, zona combustibililor, cu scăderile înregistrate în august 2021 se îndepărtează de la sfârșitul anului 2019. Dacă luăm în considerare inflația destul de mare pe piața carburanților, cifra de afaceri este destul de grav afectată de abandonul populației de a călători cu propria mașină.

Cuvinte cheie: *cifra de afaceri, retail, indici, serii ajustate*

Introducere

Prin munca depusă în vederea realizării acestui articol doresc să evidențiez faptul că la nivel de cifră de afaceri din comerțul cu amănuntul se poate observa o încetinire a ritmului de creștere a indicilor, ceea ce înseamnă că prețurile crescând și veniturile limitate ale populației atrag un consum ceva mai redus decât în anii anterior debutului crizei sanitare.

În acest articol este prezentată situația înregistrată la nivel de cifră de afaceri aferentă comerțului cu amănuntul în luna august 2021, se analizează volumul acesteia în raport cu luna precedentă, cu aceeași lună din anul precedent și o situație a primelor opt luni din anul 2021 comparativ cu aceeași perioadă din anul 2020.

În materie de evoluții ale cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul, în perioada 2015 – 2021 se află pe trend ascendent, a fost lovit puternic pe perioada crizei sanitare însă cu ajutorul cifrei de afaceri din vânzarea produselor nealimentare, care se află la un nivel superior anului 2019, cifra de afaceri din comerțul cu amănuntul total se îndreaptă spre un nivel similar cu sfârșitul anului 2019.

Literature review

Anghel, Marinescu, Diaconu și Bodo (2017) fac o analiză a evoluției cifrei de afaceri în comerțul cu ridicata și cu amănuntul. Allen și Arkolakis (2014) abordează elemente ale teoriei spațiale ale economiei, prin prisma comerțului. Anghelache, Nguyen și Bățat (2007) studiază corelațiilor între indicatori valorici ai producției și comercializării. Céspedes și Velasco (2012) au studiat prețurile mărfurilor și evoluțiile semnificative din dinamica performanțelor macroeconomice. Hiscox, M.J. (2002) abordează impactul modificărilor legislative din zona comerțului. Melitz (2003) a studiat structura sectorului industrial și cum îi este influențată eficiența de către schimburile comerciale. Anghelache, Isaic-Maniu, Mitruț și Voineagu (2006) abordează oportunitatea utilizării indicatorilor statistici în analizele pe termen scurt. Glazer și Ranjan (2007) au prezentat principale beneficii ale practicării protecționismului în domeniul comercial. Harrison, McLaren și McMillan (2011) analizează legăturile între inegalități și perspectivele comerțului. Anghelache (2016, 2015, 2014, 2013) prezintă în lucrări successive care sunt rezultatele economiei și prezintă care este situația indicatorilor micro și macroeconomici în timp real.

Precizări metodologice, date, rezultate și discuții

Referitor la sursa datelor, vreau să precizez că au fost extrase de pe pagina web a Institutului Național de Statistică și sunt date conforme cu Regulamentul Consiliului European nr. 1165/1998, cu Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr. 1158/2005, respectiv cu Regulamentul Comisiei Europene nr. 1503/2006 care reglementează statisticile pe termen scurt, sunt provizorii și pot fi periodic revizuite pe baza rectificărilor făcute de operatorii economici.

Vreau să menționez că, Institutului Național de Statistică utilizează o cercetare exhaustivă, de tip selectiv, se utilizează un sondaj cu un mod de extragere a eșantionului asemănător sondajului stratificat. Prezintă o selecție aleatoare fără revenire la fiecare strat, cu variabilele stratificate (activitatea economică și dimensiunea întreprinderilor în funcție de angajați). Pentru asigurarea comparabilității datelor se utilizează un date extrase rezultate de la operatorii economici cu mare potențial economic, cu minim 50 de salariați.

Datele se colectează de la aproximativ 1800 de operatori economici și baza de selecție asigură eșantionului o reprezentativitate de 95,25% din totalul unităților active. Se utilizează estimanții de $\pm 3\%$, cu un nivel de încredere de 95% pentru determinarea volumului de eșantionare.

Comerțul cu amănuntul este reprezentat de mărfurile noi sau folosite, care sunt utilizate de majoritatea populației cu scopul consumului, utilizării personale sau casnice, achiziționate de la magazine și alți comercianți.

În cadrul comerțului cu amănuntul în magazine se disting două subcategorii, comerțul cu amănuntul în magazine specializate sau nespecializate și sunt subdivizate în funcție de gama de produse vândute. Comerțul realizat în piețe și cel care se realizează prin poștă, din ușă în ușă, prin automate de vânzare constituie alte două grupe ale comerțului cu amănuntul. Mărfurile sunt cele de larg consum, sunt excluse cerealele, minereurile, utilajele industriale și **alte**, dar pe de altă parte, sunt incluse produse precum cheresteau, articole de papetărie, calculatoare, vopsele, care nu sunt obligatoriu pentru uz personal. Tot la comerțul cu amănuntul intră și bunurile comercializate la licitație cu amănuntul.

Mai sunt amintite și alte excluserii din categoria comerțului cu amănuntul, cum ar fi vânzarea produselor fermierilor, care este definite ca o industrie prelucrătoare, vânzarea de autovehicule, motociclete și pieselor de schimb, produsele chimice, vânzarea de alimente și băuturi ce se consumă în localuri, la pachet sau bunurile închiriate pentru publicul larg.

Manipularea acestor produse, care intră în activitatea de comerț nu modifică anumite caracteristici mărfurilor, însă sunt acceptate anumite intervenții de separare, amestecare, sortare și ambalare.

Cifra de afaceri netă, reprezintă totalitatea veniturilor întreprinderilor, într-o anumită perioadă de referință, provenite din activitatea desfășurată și subvențiile primite de la stat din care se scad reducerile acordate clienților, remizele și rabaturile. Indicii de volum utilizați în determinarea cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul sunt de tip Laspeyres și sunt calculați astfel încât să fie exprimați în prețuri comparabile. Pentru determinarea valorilor din perioadele curente se utilizează indicii de prețurilor de consum, indicii obținuți sunt agregați succesiv și se ține cont Anchetă Structurală în Întreprinderi din anul 2015 în momentul în care sunt determinate ponderile utilizate la agregare.

Seriile sunt ajustate cu ajutorul programului JDEMETRA+ v2.0, se ține cont de anul bisect și sărbătorile legale când se estimează numărul de zile lucrătoare și se identifică și se corectează anumite schimbări ocazionale, tranzitorii sau chiar permanente, după care se utilizează coeficienți de corelație, stabiliți în funcție de modelul de regresie. Pentru stabilirea modelului de regresie, la începutul fiecărui an, se realizează o recalculare a seriilor ajustate din anul precedent. Ajustarea se realizează prin metoda direct și conduce la unele inconsistențe în seriile de date.

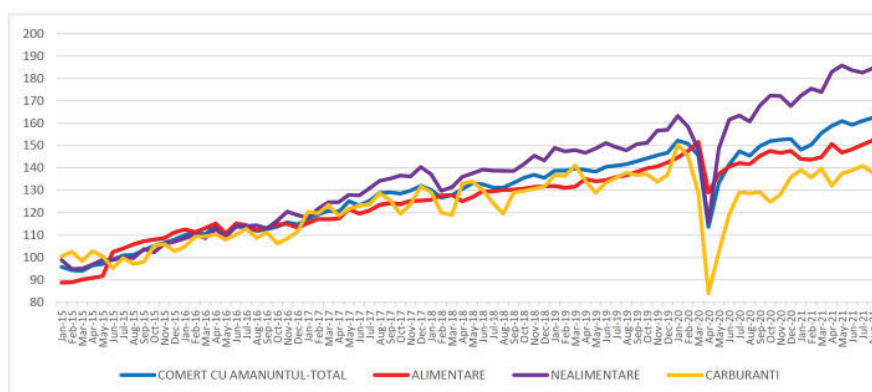
În luna august 2021, situația volumului cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul prezintă o creștere cu 1,0% față de luna precedentă, pe serie brută și o creștere cu 0,9% ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare. În raport cu luna din anul anterior situația, volumul cifrei de afaceri

din comerțul cu amănuntul, prezintă o creștere cu 11,1% ca serie brută și ca serie ajustată prezintă o creștere cu 11,7%.

De la începutul anului 2021 până la finalul lunii august 2021 se observă o creștere cu 12,4% ca serie brută și o creștere cu 11,2% ca serie ajustată a volumului cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul față de aceeași perioadă a anului precedent.

Evoluția cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul, serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonaliitate, perioada ianuarie 2015 – august 2021

Grafic 1

Sursa: <https://insse.ro/>

În graficul 1 găsim reprezentată evoluția cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul în total, evoluția lunară a comerțului cu amănuntul de alimente, bauturi și tutun, evoluția lunară a comerțului cu amănuntul de bunuri nealimentare și evoluția comerțului cu amănuntul al carburanților destinați autovehiculelor, în magazine specializate.

Indicii cifrei de afaceri din comerțul cu amănuntul

Grafic 2

		AUGUST 2021 în % față de :		1.I-31.VIII.2021/ 1.I-31.VIII.2020 -%-
		IULIE 2021	AUGUST 2020	
Total comerț cu amănuntul (cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele)	B	101,0	111,1	112,4
	S	100,9	111,7	111,2
Cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	B	101,6	108,1	105,6
	S	101,3	107,5	104,1
Cu vânzare predominantă de produse nealimentare	B	102,2	115,1	118,7
	S	101,1	114,9	118,2
Comerțul cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule, în magazine specializate	B	97,9	108,9	113,0
	S	97,9	107,2	111,5

Sursa: <https://insse.ro/>

În graficul 2 este prezentată evoluția cifrei de afaceri totale a comerțului cu amănuntul și cifra de afaceri cu cele trei categorii de produse prezentate și în graficul 1. Având în vedere că situația la nivelul cifrei de afaceri totale a comerțului cu amănuntul a fost prezentară, trec mai departe și observăm faptul că vânzarea predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun înregistrează o creștere ca serie brută cu 1,6% față de luna iulie 2021, 8,1% față de luna august 2020 și o creștere ca serie brută cu 5,6% a primelor 8 luni din anul 2021 față de primele 8 luni ale anului anterior. Pe serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonabilitate acest indice înregistrează creșteri de 1,3% față de luna precedentă, o creștere cu 7,5% față de luna august 2020 și o creștere cu 4,1% a primelor opt luni din anul 2021 față de primele opt luni din anul precedent.

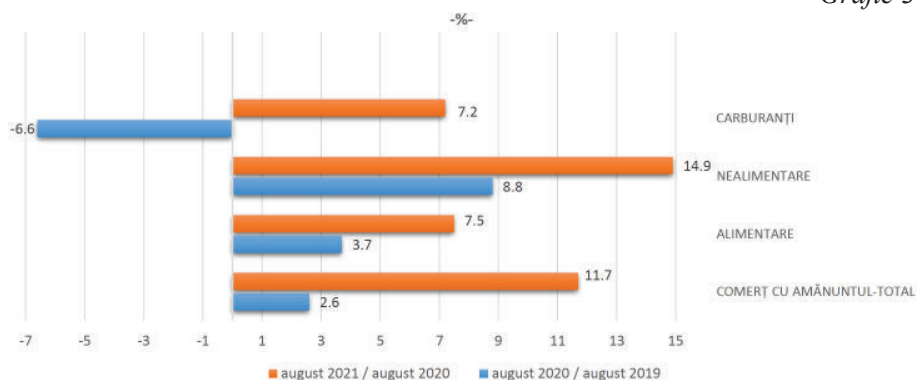
Referitor la cifra de afaceri a comerțului cu amănuntul a produselor nealimentare, ca serie brut observăm o creștere cu 2,2% față de luna precedentă, o creștere cu 15,1% față de luna august 2020 și o creștere cu 18,7% a primelor 8 luni din anul 2021 față de perioada similară a anului 2020. Ca serie ajustată creșterea este cu 1,1% în august față de iulie 2021, o creștere de 14,9% în luna august 2021 față de luna august 2020 și cu 18,2% în perioada ianuarie – august 2021 față de ianuarie – august 2020.

Cifra de afaceri a comerțului cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule, în magazine de specialitate este singurul indice care prezintă o scădere cu 2,1% atât ca serie brută, cât și ca serie netă în luna august 2021 față de luna iulie 2021. Prezintă o creștere cu 8,9% ca serie brută, când analizăm lunile august din ultimii doi ani și o creștere cu 13% ca serie brută când

raportăm primele opt luni din anul 2021 cu primele opt luni din 2020. Ca serie netă prezintă o creștere în luna august 2021 cu 7,2% față de august 2020 și o creștere cu 11,5% ca serie netă când raportăm primele opt luni din anul 2021 cu primele opt luni din 2020.

Ratele de creștere, serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonality

Grafic 3

Sursa: <https://insse.ro/>

Ratele de creștere ne arată dinamicile cifrei de afaceri între lunile august din ultimii trei ani, observăm o scădere ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonality în cazul carburanților când raportăm august 2020 la august 2019 cu 6,6%. Dacă analizăm luna august 2021 față de luna similară a anului 2020, observăm o creștere cu 7,2% a cifrei de afaceri a comerțului cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule, în magazine specializate. Diferențele mari sau volatilitate mare ar putea fi explicate printr-o ponderare a consumului în anul 2020, anul crizei sanitare, când lipsa reglementărilor clare a făcut ca o parte din populație să renunțe la concedii, și munca de acasă a redus cererea de combustibili, excedentul de producție de pe piața internațională și reducerea prețurilor combustibililor. Între august 2021 și august 2020 observăm creșteri datorate în mare măsură revenirii la viața anterioară pandemiei, cel puțin pe perioada verii când restricțiile au fost mult diminuate.

Zona comerțului cu produse nealimentare înregistrează creșteri consistente peste nivelul totalului comerțului cu amănuntul, avem creșteri cu 8,8% ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonality în august 2020, față de august 2019, iar între august 2021 și august 2020 se înregistrează o creștere de 14,9%.

Pe zona comerțului cu amănuntul cu vânzarea predominantă de produse alimentare, bauturi și tutun creșterile sunt atât în raportul august 2021/2021, cât și în raportul august 2020/2019, cu creșteri de 7,5%, respective 3,7% ca serie ajustată în funcție de numărul de zile lucrătoare și de sezonality.

Concluzii

Prin prezentul articol mi-am propus să prezint care sunt domeniile care au reușit să rămână profitabile pe această zonă a comerțului cu amănuntul în luna august 2018, ulterior existând posibilitatea de a lărgi aria de acoperire spre modelarea indicatorilor prezentați. Este extrem de important să analizăm situația comerțului având în vedere interconectarea pieței românești cu cea europeană și printr-o vastă cercetare ar putea fi identificate soluții pentru creșterea competitivității produselor românești sau măcar comercializarea integrală a acestora pe piața internă. În primă instanță.

Nu mi-am propus ca prin acest articol să ating o abordare econometrică, cel puțin în primă instanță, aceasta ar putea fi posibilă într-o abordare mai aprofundată, asupra căreia m-aș putea concentra în viitorul apropiat.

Având în vedere faptul că prin prezentul studiu există o zonă, cea a cifrei de afaceri a comerțului cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule, în magazine specializate, care înregistrează fluctuații majore de la un an la altul, ar fi interesantă o prezentare asupra principalelor influențe care generează incertitudinea.

Bibliografie:

1. Andrei, T.; Bourbonais, R. (2008) – „Econometrie”, Editura Economică, București
2. Allen, T., Arkolakis, C. (2014). Trade and the topography of the spatial economy, *The Quarterly Journal of Economics*, vol. 129, issue 3, pp. 1085-1139
3. Anghelache C., Isaic-Maniu AL., Mitruț C., Voineagu V. (2011) – „Sistemul conturilor naționale: sinteze și studii de caz”, Editura Economică, București
4. Anghelache, C. (2016). România 2016. Starea economică, Editura Economică, București
5. Anghelache, C. (2015). România 2015. Starea economică în continuă creștere, Editura Economică, București
6. Anghelache, C. (2014). România 2014. Starea economică pe calea redresării, Editura Economică, București
7. Anghelache, C. (2013). România 2013. Starea economică sub povara efectelor crizei, Editura Economică, București
8. Anghelache, C., Nguyen, T.T.A., Bățat V. (2007). Analiza producției și comercializării pe baza corelației dintre indicatorii valorici, Simpozion Internațional „Economia României și perspectiva globalizării”, Editura Artifex, București, decembrie 2007, pp. 7-17
9. Anghel, Marinescu, Diaconu și Bodo (2017) Analiza evoluției cifrei de afaceri în comerțul cu ridicata și amănuntul, *Romanian Statistical Review Supplement*, vol. 3

-
10. Céspedes, L.F., Velasco, A. (2012). Macroeconomic Performance During Commodity Price Booms and Busts, *IMF Economic Review* 60, December, pp. 570-599. NBER Working Paper No 18569 (Cambridge, Massachusetts, National Bureau of Economic Research)
 11. Glazer, A., Ranjan, P. (2007). Trade protection to reduce redistribution, *European Journal of Political Economy*, 23 (3), pp. 790–805
 12. Harrison, A., McLaren, J., McMillan, M. (2011). Recent Perspectives on Trade and Inequality, *Annual Review of Economics*, Vol 3, pp 261-289
 13. Hiscox, M.J. (2002). Commerce, coalitions, and factor mobility: Evidence from congressional votes on trade legislation, *American Political Science Review*, 96, pp. 593–608
 14. Melitz, M. J. (2003). The Impact of Trade on Intra-Industry Reallocations and Aggregate Industry Productivity, *Econometrica*, 71(6), pp. 1695–1725
 15. www.insse.ro – official site of the National Institute of Statistics of Romania